

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2011 vp

Puhemiesneuvoston ehdotus eduskunnan päätökseksi eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 19 päivänä lokakuuta 2011 lähettänyt perustuslakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi puhemiesneuvoston ehdotuksen eduskunnan päätökseksi eduskunnan työjärjestyksen muuttamisesta (PNE 1/2011 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Tuula Majuri, oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Kirsi Miettinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- professori Tuomas Ojanen
- professori Veli-Pekka Viljanen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio
- ylitarkastaja Heikki Partanen, tietosuojavaltuutetun toimisto
- professori Olli Mäenpää.

PUHEMIESNEUVOSTON EHDOTUS

Puhemiesneuvosto ehdottaa, että eduskunnan työjärjestykseen tehdään kansalaisaloitteen eduskuntakäsittelyä johtuvat tarpeelliset muutokset.

Ehdotus liittyy lepäämässä olleeseen lakiehdotukseen Suomen perustuslain muuttamisesta, joka sisältää ehdotuksen kansalaisaloitteesta. Kansalaisaloite on lainsäädäntöaloite, jolla ääni-oikeutetut Suomen kansalaiset voivat saada lakiehdotuksen tai ehdotuksen lainvalmisteluun ryhtymisestä eduskunnan käsiteltäväksi. Kansalaisaloitteen tekemiseen liittyvistä menettelyistä, kuten aloitteen muotovaatimuksista, vireillepanosta, aloitetta tukevien allekirjoitusten keräämisestä, aloitteen vireillepanijoiden vastuista sekä viranomaisvalvonnasta säädettäisiin tarkemmin kansalaisaloitelailla. Tässä ehdotukses-

sa on kysymys kansalaisaloitteen eduskuntakäsittelyn edellyttämästä täydentävästä sääntelystä eduskunnan työjärjestykseen.

Kansalaisaloitteiden käsittely eduskunnassa voidaan järjestää pääosin nykyisten menettelyjen pohjalta. Ehdotetut muutokset eduskunnan työjärjestykseen ovat tästä johtuen teknisluonteisia. Muutokset koskevat aloitteen ilmoittamista, sen valiokuntaan lähettämistä, asiantuntijoiden kuulemistä, aloitteen julkaisemista valtiopäiväasiakirjana sekä sen kääntämistä.

Ehdotus on tarkoitus käsitellä yhdessä kansalaisaloitelakia koskevan hallituksen esityksen kanssa. Ehdotetut säännökset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2012 samanaikaisesti edellä mainitun perustuslain muutoksen kanssa.

Puhemiesneuvoston ehdotukseen ei sisälly kannanottoa säätämisjärjestykseen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ehdotuksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää sitä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa ehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Hallituksen esityksissä HE 60/2010 vp ja siihen liittyvässä hallituksen esityksessä HE 46/2011 vp on ehdotettu perustuslakiin lisättäväksi uusi kansalaisvaikuttamisen muoto, kansalaisaloite. Perusteluina esitettiin kansalaisaloitteen olevan uusi kansalaisten vaikuttamismahdollisuus valtiollisella tasolla. Kyse on edustuksellista demokratiaa täydentävästä vaikuttamiskeinosta, joka tarjoaa äänestäjille mahdollisuuden vaikuttaa suoraan poliittisen päätöksenteon asialistaan ja saada aloitteensa eduskunnan käsiteltäväksi. Valiokunta puoltaa uudistuksen hyväksymistä. Sen hyväksyminen tarkoittaa kui-

tenkin välttämättä, että myös eduskunnan työjärjestystä täydennetään tavalla, jossa tunnistetaan tämä uusi instituutio.

Valiokunta ehdottaa, että työjärjestyksen muutos tulee ehdotuksen mukaisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2012.

Ehdotus ei sisällä sellaista, joka estäisi sen käsittelemisen tavallisessa järjestyksessä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta ehdottaa,

että ehdotus eduskunnan päätökseksi hyväksytään muuttamattomana paitsi voimaantulosäännös täydennettynä seuraavasti:

Tämä eduskunnan päätös tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2012.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Johannes Koskinen /sd
vpj. Outi Mäkelä /kok
jäs. Tuija Brax /vihr
Maarit Feldt-Ranta /sd
Tarja Filatov /sd
Ilkka Kantola /sd
Pia Kauma /kok

Kimmo Kivelä /ps
Anna Kontula /vas
Jukka Kopra /kok
Tom Packalén /ps
Vesa-Matti Saarakkala /ps
Tapani Tölle /kesk
vjäs. Simo Rundgren /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Risto Eerola.